

Posudek oponenta diplomové práce
Dějiny českého a německého školství na Tachovsku
Hana Marková

Je přirozené, že se na katedře historie pedagogické fakulty se železnou pravidelností objevují diplomové a bakalářské práce, které si za cíl svého výzkumu kladou nejrůznější dílčí problematiky z oblasti dějin vzdělávání, ať už je jejich časový záběr delší nebo kratší. Práci H. Markové jsem tak s ohledem na její široký název otevíral s mírným napětím, zda si opravdu troufla na téma v celém jeho rozsahu, od středověku do současnosti. Samozřejmě, že nikoli. Vždyť jen zpracování dějin středověkého a raně novověkého školství ve městech typu Tachova, Plané a zvláště Stříbra by si vyžádalo samostatnou diplomovou práci/knihu pro každé zvláště. A totéž platí pro období po roce 1945. Název je proto poměrně zavádějící a mohl být volen lépe, výstižněji (např. Dějiny moderního českého a německého školství na Tachovsku do r. 1945/konce druhé světové války).

Tolik na úvod coby vysvětlení, že předkládaná diplomová práce se ve skutečnosti soustředí na školství v jednotlivých obcích na Tachovsku (resp. v těch, ve kterých tehdy školy byly) primárně v období na přelomu 19. a 20. století a (v drtivé většině) za první republiky. Tím se však dostáváme k problému číslo dva. V uvedené době na Tachovsku totiž působily především německé školy, jichž i podle autorky na počátku minulého století bylo v regionu více než šest desítek. Stručně pojednány jsou však pouze ty ve Starém Sedlišti, Stříbře a Tachově (na základě čeho byly vybrány právě tyto?) – společně s úvodem k problematice německého školství jde o 4 (slovy čtyři!) stránky, zatímco všechny ostatní jsou věnovány českým menšinovým školám. Jak v tomto světle může práce nést v názvu „dějiny německého školství“, jest mi záhadou. Vhodnější by bylo hovořit pouze o českém menšinovém školství a onen vzorek německých škol použít jako zajímavou a velmi vhodnou komparaci. Po další úpravě by tedy titul diplomové práce mohl znít „Dějiny českého menšinového školství na Tachovsku do roku 1945“, čímž bychom se dostali ke skutečnému jádru autorčina sdělení.

To je uvozeno obecným nástínem vývoje školství od tereziánských reforem až do skončení protektorátu a stručným regionálním přehledem zeměpisně-historickým. Zatímco geografické vymezení je tu na místě, smysl líčení dějin Tachovska od pravěku, byť v kostce, mi při daném tématu uniká – je zde nadbytečné. Naproti tomu následné stati o jednotlivých českých menšinových školách, seřazených abecedně podle obcí, jsou již velmi přínosné a jejich zpracování nadstandardní. H. Marková se totiž nespokojila s kompilací sekundární regionální a vlastivědné literatury nejpochybnějšího původu, ale poctivě zamířila do archivních fondů, kde studovala školní kroniky i další relevantní materiály. Výsledkem jsou stručné „medailony“ dvaceti českých menšinových škol. Následně autorka pátrala také po osudech školních budov až do dnešních dnů – některé byly na zámcích, které dnes patří soukromým vlastníkům, jiné zanikly společně s vesnicemi, které ležely v hraničním pásmu a komunistický režim je odsoudil k zániku, jiné přežily a vzdělávacím účelům slouží dodnes. V příloze jsou velmi pečlivě zdokumentovány. Oceňuji také zpracování dotazníku, jímž se H. Marková snažila dopátrat toho, jaké je v regionu o problematice mezi lidmi povědomí.

Následuje závěr, úctyhodný seznam pramenů a literatury, textové přílohy a obrazové přílohy, vše s pochvalou. To platí i pro jazykovou stránku diplomové práce, kterou neruší zásadní pravopisné hrubky nebo stylistické lapsy (byť autorku občas pozlobí interpunkce).

Práci velmi rád doporučuji k obhajobě, ale vzhledem k zásadní připomínce v záležitosti jejího obsahu a absence důkladnějšího zpracování školství německého ji hodnotím jen jako **velmi dobrou**.

V Plzni 21. srpna 2019

Doc. PhDr. Jan Kilián, Ph.D.

SHODA S ORIGINÁLEM

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra historie

